

АБОНАМЕНТЪ

За България год. 20 л.

6 м. 12 л.

За странство 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народен съветъ

46581

57

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плащатъ споредъ сумменне.

Адресъ

ДОБРУДЖА — площада Черна Овчама" № 3.

Излиза сряда и събота.

Работен не се връща.

Исканията на добруджанската емиграция.

До военитъ и политически прѣдстатели на Великитъ Сили въ столицата е отправена слѣдната

Резолюция

на добруджанскитъ емигранти.

Днесъ, 9 мартъ 1919 г., прогоненитъ и емигрирали отъ родна Добруджа българи, събрани на общо събрание въ помѣщенieto на добруджанската организация въ България, слѣдъ като изслушахме изложението на дошлитъ отъ яктрѣшна Добруджа бѣжанци и прѣдставители на Силистренска, Тутраканска, Добришка и Балчишка околии, които описватъ налицния режимъ на натрапената въ Добруджа ромжнска администрация, върху свободата и имота на добруджанци, прѣдъ видъ че:

1) Въпрѣки всички изявления, какво спокойствието, реда, свободата и имота въ Добруджа ще бждатъ запазени на мѣстнитъ граждани, великата на арести, отвлчания и гонения задъ граница отъ ромжнската администрация не прѣстана безъ страдание дори къмъ немощнитъ стари, жени и дѣца.

2) Крайграничнитъ градове, паланки, села и пжтица къмъ България изпълнени съ безащитни българобѣжанци, голи, боси, гладни и безъ одслонъ, които, насилствено прогонени, непрѣстанно прииждатъ.

3) Въпрѣки увѣренията, какво встната добруджанска администрация ще бждѣ вербувана на мѣстни ловия и подъ контролата на английскитъ и френскитъ военни власти Добруджа, изпратенитъ стари ромжнски администратори въ духа на безлюдаването и ромжнизването на Добруджа отдавна сж настанени отъ мѣстна Дунава, и само тѣ разпоректъ съ сждбата и живота на мѣстното население.

4) За усиляване на терористичния режимъ съ отгмщения, отвлчания, арести, обирни, рушветъ, гладъ, гонения, ромжнската администрация се силва съ изпращане на други нови изпитани 600 жандарми отъ самата ромжния.

5) Ромжнското правителство е рѣшило да обезбългари българския родъ край Добруджа, като тѣпче най-елементарнитъ човѣшки и естествени права на добруджанци, като ги поставя въпнъ отъ законитъ само защото сж българи и защото само сж служили в редоветъ на своята родна българска армия.

Като вземем прѣдъ видъ, че Добруджа, по силата на Берлинския договоръ, насила се отне отъ България насила се натрапи на Ромжния, че Букурешкия договоръ отъ 1913 г. ромжнскитъ държавници усидиха утѣжението въ единъ съ нищо несправедливъ империализъмъ и разширение и заграбиха по единъ некачливъ начинъ, друга чисто бъл-

гарска земя съ културнитъ центрове Силистра и Добричъ, че съ тия си прѣстѣпни дѣйствия въ международнитъ отношения спрямо България тя ни принуди да вземемъ оржжието за да си възвѣрнемъ това, което е наше по история, право и етнография, че съ послѣдния Букурешки договоръ тя призна българското неупоримо право върху Добруджа дори до устието на Дунава.

Ченай-сѣтнѣ ръководителитъ днесъ на мировата политика, извикани да творятъ миръ между народитъ, върху бавата на прогласенитъ естествени права на хората — братство, равенство и свобода на народитъ сами да разполагатъ съ собствената си сжда, признаха какво Добруджа, по силата на историята, е спорна земя и, слѣдователно, прѣдоставена изключително въ рѣцѣтъ на висшия сждебенъ ареопагъ въ Парижъ.

Прѣдъ видъ на всичко това и въ името на най-свѣтлитъ и елементарни човѣшки права, рѣшихме да молимъ и прѣдвизхемъ прѣдъ културния съветъ, въ лицето на неговитъ военни и политически прѣдставители въ България, слѣднитъ наши законни и справедливи искания:

2) Да се изпълни взетото рѣшение

че съ окупацията и отстраняването на българската администрация отъ Добруджа ще се създаде такава отъ мѣстното население и подъ контролата на английскитъ и френски власти.

3) Да се спре немедленно безчовѣчния режимъ на арести, гонения, обирни и др. спрямо невинното население само защото е българско.

4) Да се гарантиратъ свободитъ и правата на това население да отвори своитъ културни институти — училища и черкви, както намира то за добръ, защото само въ просвѣтата и Христовото учение то е възпитавано и въ неговитъ добродѣтели то е отхранвано, като залогъ за неговия прогресъ въ обществото на народитъ.

5) Да се даде право на самото население да си избере общинска администрация, учители и свещеници подъ непосредствената контрола на английски и френски военни власти.

6) Да се разрѣши на всички прогонени задъ граница българи да се завърнатъ въ роднитъ си огнища и неосебявавани отъ никого да се отдадатъ на своитъ мирни занятия, въ което тѣ виждатъ единствената пъть за борба срѣщу мизерия, гладъ, епидемически болести и други социални злини, които застрашаватъ

днесъ да разширятъ своето пикостно изтрѣбление на човѣшкия родъ.

7) Да се наложи на ромжнското правителство да възвѣрне всички отвлчени, осждени и подложени на сждъ българи-интелегентни, защото сж били чиновници и войници въ редоветъ на своята армия.

8) Да се прѣкратятъ домогванията на ромжнското правителство да насила съветъта на младежитъ българи, за да служатъ въ редоветъ на една чужда армия, каквато е ромжнската. Най-сетнѣ това е едно лично право на всѣки да служи на своята нация, къмъ която по естество той принадлежи.

9) Да се установятъ сждилища отъ английскитъ и френски власти, но не и отъ ромжнски, за да наказватъ прѣстѣпленията.

Днесъ за Добруджа, като спорна земя, чиято крайна сжда е оставена въ рѣцѣтъ на международната конференция, въ нея не може да има военни и политически прѣстѣпления спрямо Ромжния, защото още това население не е въ територия призната отъ великитъ сили като частъ отъ нейната държава. Такива може да има само спрямо военнитъ окупационни войски, слѣдователно, ромжнскитъ сждилища въ Добруджа се явяватъ като нарушени на международното право и слѣдва да бждатъ унищожени.

Добруджа подъ властта на разрушението.

Положението въ Добруджа се влошава. — Ромжнитъ заблуждаватъ окупационнитъ власти. — Новитъ срѣдства за тероръ върху населението. — Пѣтѣтъ на отчаянието се открива. (Кореспонденция)

Гр. Варна, 31 мартъ 1919 г. Положението въ Добруджа се влошава. Всѣки денъ ромжнската администрация измисля нови срѣдства да се тероризира населението и, едновременно съ това, да осигури своята безнаказаност. Наистина окупационнитъ съглашенски войски пранятъ всичко възможно за да поирѣчатъ на несправедливоститъ и своеволията на ромжнската власт, но било, че населението е наплашено отъ ромжнската джандармерия, било, че живѣе далечъ отъ центроветъ, въ които квартируватъ ромжнскитъ войски, оплакванията му много рѣдко достигатъ до окупационнитъ власти. Формалноститъ и незнанието на френския и английски езици отъ страна на мѣстното население сжщо допринасятъ за да не могатъ окупационнитъ власти да се запознаятъ съ грозното положение на нещастнитъ добруджанци.

Слѣдъ като ромжнитъ уредиха мѣстната администрация отъ старитъ чиновници джандарми, които ограбиха и изгезавахъ добруджанското население прѣзъ 1916 година, първата имъ работа бѣше да насилитъ съветъта на населението. За тая цѣль започнаха да изгонватъ българскитъ свещеници и учители и настанаха ромжнски. По тоя начинъ населението бѣше поставено въ положение всѣки да се грижи за себе си и се подготви почвата за унищожението му.

Безогледнитъ реквизиции, ангарии и отвлчания на добитѣкъ, за които се готвятъ списъци, до сега шѣха да взематъ стихийни размѣри, ако енергич-

ната намѣса на окупационнитъ власти не спираше до нѣкадъ разрушителната работа на ромжнската администрация. И все пакъ избобртателната ромжнска власт сполучва да докаже законността на нѣкой мѣрки и заблуждава съглашенскитъ власти.

Прѣдъ видъ на мобилизацията, ромжнитъ наредиха всички кола и талиги да бждатъ приготвени съ покривки, за да трѣгнатъ карани отъ собственицитъ си при първа заповѣдъ. А такива само въ Южна Добруджа има повече отъ 5,000. Нещастнитъ добруджанци знаятъ какво значи това. Отъ отвлчениитъ 17,000 талиги прѣзъ 1916 г. не се върна нито една, а повече отъ половината хора оставиха коститъ си по молдованскитъ полета, измрѣли отъ изгезания и неспгоди.

Правятъ се постоянно списъци за свикването на младежи и набори подъ знамената по случай мобилизацията. Служилитъ въ ромжнската армия българи, а специално тия, служили въ Каларашъ прѣзъ 1916 г., си спомнятъ много добръ, какъ бѣха третиранни, за да настрѣхнатъ коситъ имъ отъ ужасъ само като си помислятъ, че това може пакъ да се повтори.

Смуцавайки се отъ безспорната истина, че Добруджа е българска и страхувайки се отъ справедливото разрѣшение на конференцията за мира, ромжнскитъ власти бързатъ да ограбятъ добруджанското население. Врѣчатъ на данъкоплатитъ сумации за заплащане на данѣци за изтеклитъ 3 години, макаръ всичкитъ общински данѣци да сж биле реловно събрани, тѣ като общинитъ функционираха и трѣбваше да се издържатъ, а сжщо и една голѣма частъ отъ държавнитъ данѣци сж биле събрани отъ българскитъ финансови власти.

И, като не стигна това, започнаха прилагането безразборно на новия законъ за експроприация на поземлената собственост отъ собственици, които иматъ повече отъ 100 хектара земя и то най-първо въ Добруджа, призната отъ всички и отъ самитъ тѣхъ за спорна.

Явно е, че това се прави само съ цѣль да се изнудва населението или да се сплани и прогони, за да може имуществото му да се конфискува, тѣй като ще остане безстопанствено. Въпросъ отъ такава сложностъ и съ такава нужда отъ щателно проучване, провѣряне на собствеността, кадастриране и пр. се разрѣшава твърдѣ набързо. Идеа комисията, измѣрва това, което ще се отчуждава, раздава го на околни селени, безимотни или маломотни, често ведно съ постѣва, сигурно взематъ каквото могатъ, и — свършено. По тоя начинъ постигатъ своето — ограбватъ когото могатъ, сигурно ще се помчатъ да взематъ паритъ отъ купувача или да дадатъ земята на доведени съ колонизаторска цѣль отъ отвѣдъ ромжнски. А на собственика ще плащатъ слѣдъ като провѣрятъ собствеността му по специалния за Добруджа законъ, който цѣли обезземяването и отнемането на поземлената собственост почти безплатно отъ българитъ.

Всички тия работи смуцаватъ силно добруджанското население. Търпеливо и сикнало на редъ, то изпълнява нарежданията на окупационнитъ съглашенски власти, но похватитъ на ромжнскитъ власти, като че ли цѣлятъ да го извадятъ отъ търпение. И ако не е силната му надежда и вѣра въ прилагането на принципитъ, прогласени отъ г. Уилсона, то би прѣдпочело да напусне роднитъ си огнища и да се изсели въ бѣлната, но справедлива къмъ всичкитъ си поданици България, или, обезумѣло отъ страдания и ужаси, да трѣгне по пътя на отчаянието, което ще го доведе до нещастия и разрушения.

Животът в Добруджа.

Хвърлено е обвинение някакво на двама българи от с. Ениджа, Добришка околия. Хващат ги българи, връзват им ръцете, за да ги откарат в Кюстенджа. Съсипани от бой, българите предлагат каруца, понеже не могат да вървят. И що става? Вместо да бъдат качени на каруцата, биват вързани от страни на конете, като логон, а ромжнските джелати се качват на каруцата и насочват пушките сръшу им, щибват конете и карат за Добрич, като почват да пьят и тържествуват за своето мъжество.

Ромжните ршили да вземат войници и търсят по списък младежи, безразлично дали тб сж отбили воената си тежба в българската армия или не. Не признават никакви документи. Почват да ходят от къща в къща нощно време или през деня. Когато намърят, арестуват и, за да го освободят от войниклък, вземат рушветъ, а когото не намърят, пипват бащата или майката и — бой до смърт, докато вземат пари.

Вън от гандармерията, ромжните имат и горски стражари, гдето нма нужда. Тия горски сж се обърнали на доробейоши и чакат да ги хранят, поятъ, да им дават пари, да събират жито и селяните сж свои кола да носятъ това жито в родното им мѣсто нѣкъдъ из стара Ромжия или ромжнски села в Тулчанско.

Горският на с. Шанли, Добришка околия, е принудил селяните да му съберат жито и вече три кола сж му занесли селяните в селото му. Който не даде, тежко и горко.

В с. Усулбой, Куртбунарска околия, шефът на тая община, въ съружие с горския, намислятъ обвинения, за да ограбват хората. Сръщнали жители от това село Ганчо Кръстевъ, набиват го, намърли му 40 лв. и ги вземат. Сжщото направил и сж малко овчарче, отъ което вземат една овца. Набиват Иванъ Тотевъ пакъ отъ това село, вземат му паритъ и едно агне. Задържатъ каруцата на Стоянъ Колевъ в общината и, за да го освободят, взели му сто лв. и 1 кгр. масло. Арестуватъ учителката и я каратъ за Силистра и въ с. Аккадляръ я освобождаватъ англичанитъ, а отъ народното училище взематъ маситъ, столоветъ, прозорцитъ, вратитъ и всички потрѣби.

В с. Коджааларъ шефът на общината имъ, подъ прѣдлогъ, че въ селото имало български шинели, куртки и платници, правилъ обискъ на жителитъ Вълчо Стояновъ, П. Сидеровъ, Д. Гроздовъ, и Проданъ Василевъ и взелъ, каквото намърил отъ покщнината имъ.

В с. Авдула шефът на тая община на сила е извадилъ свещеника отъ черквата, когато е служилъ и давалъ участие на богомолцитъ, затворилъ черквата, а свещеника малтретиралъ, откаралъ го въ Акбунаръ, за да кръщава дѣте на ромжския нотаръ, като го билъ, за да служи ромжнски черковенъ обрядъ.

В с. Г. Карачъ ромжската полиция напада дома на Петъръ Таневъ,

взема му 25 човала брашно, за 600 л. кибритъ, 1 бѣчва вино и 4000 л. Самия П. Таневъ успѣлъ да избѣга.

В с. Каворга шефът на Шанларската община взема една крава на Илия Димовъ и, за да не се оплаква нѣкому, арестуватъ го и бой до като падне, а за да го освободи взелъ му 80 лв. На 15. III. т. г. влиза въ дома на Пенка Тонева пакъ отъ това село, изкаралъ я на улицата и сж юруци и пушка и набива толкова много, че по слѣдната сега е на легло. Сжщия денъ прѣзъ нощта влиза въ дома на Яна Илиева отъ с. Каворга и, подъ прѣдлогъ, че тя имала револверъ, почва да я бие и я скуби коситъ. На 7. III. т. г. събира много каруци отъ с. Каворга и ги заркарва въ общината и, за да ги освободи, иска пари — който ималъ, далъ, жителътъ Тодоръ Атанасовъ нѣмалъ, не билъ освободенъ и, за да даде, на всѣки 2—3 часа бива битъ, докато намърилъ и далъ.

В с. Акбунаръ шефът намърилъ Ив. Радановъ и го накаралъ да носи едно писмо въ сѣсѣдното село. Понеже Радановъ ималъ работа и отказалъ, бива най-лошо битъ и до днесъ сж подута глава и посиляло тѣло, лежи на смъртно легло.

В с. Улуклий сжщият шефъ е нанесълъ силенъ побой на 65 год. баба Иванка, защото не можала да въргне колата, за да отиде на ангария. Сжщият, въ съгласие сж горския, е взелъ за наемъ на училищни ниви повече отъ 4000 лв.

На П. Ивановъ отъ Улуклий взема 200 лв., защото синъ му го нма да отиде войникъ.

В с. Трунчоларъ, Куртбунарско, държавниятъ бирникъ издава обявление за събиране на данъка и сж това успѣлъ да събере много пари. Нотарът на сжщата община взелъ отъ жителъ отъ с. Омурсуючукъ Колю Сара-Ивановъ 500 лв., за да не отиде синъ му войникъ, за наемъ на училищни ниви 2000 лв. и единъ биволъ, който Сара-Ивановъ купилъ отъ по-рано отъ единъ турчинъ.

Ромжската полиция въ тая община хвърля умишленъ обвинение на Георги Господиновъ отъ с. Каворга, че е казалъ, какво скоро ще стане българско. Посочили свидетелъ Муратъ Фейзовъ отъ това село. И за да накаратъ свидетеля да каже това, което искатъ тб, били го най-безчовѣчно и, върпки това, Фейзовъ е казалъ право, че не е чулъ подобно нѣщо. Но Г. Господиновъ пакъ бива задържанъ и до като не далъ 500 лв., не го освободили.

На 11. III. т. г. жителътъ отъ с. Гюлеркьой Велико Мирановъ билъ раненъ въ крака отъ ромжския нотаръ на тая община — Христати Димитреску, който не позволилъ да прѣвържатъ раната му и заповѣдалъ да го каратъ така заедно сж жена му въ Добричъ. За да не събщи жена му на английскиятъ власти това злодѣяние, държали я арестувана въ болницата при мджа и. Единъ денъ успѣла да се промъкне до английското команданство, но ромжската тайна полиция я залавя и наново арестува.

Сжщият нотаръ събралъ отъ жителитъ на това село 3000 лв. данъкъ за паша на добитъка.

Ромжската стража холи да бие мирното население, а самитъ разбойници покровителствува. На 23 т. м. пътуватъ по шосето Силистра—Добричъ кола. Стопанитъ имъ търсятъ храна. При с. Мързъкъ, Куртбунарско, излизатъ разбойници сж пушки, познати ромжнски горски, и обиратъ хората, понеже знаели, че има у тѣхъ пари. Тия разбойници стрѣляли върху хората и ранили сина на Христати Тюнджиевъ отъ с. Малка-Кайнарджа. Това е съобщено на ромжнитъ, обаче, тб не взематъ мърки.

Въпроса за Банатъ.

Намѣсата на Уйлсонъ.

„Пти Паризиентъ“ съобщава, че въпросътъ за Банатъ, по който сръбскитъ и ромжнскитъ искания били несъвмѣстими, билъ разрешенъ благодарение намѣсата на прѣдседателя Уйлсонъ.

Изявления на Братияну.

Солунскитъ „Ендепанантъ“ съобщава:

Първиятъ министъръ на Ромжия, Братияну, заявилъ, че Ромжия не ще прави никакви концесии относно Банатъ. Ромжия иска сж най-голяма настойчивостъ, што новата ромжнска граница да върви по-естествената граница каквато може да даде рѣка Дунавъ.

Положението въ областъта.

Солунскитъ „Опинионъ“ съобщава отъ Римъ:

Френскитъ войски окупиратъ цѣлия Банатъ. Тази окупация ще трае до като конференцията на мира се произнесе окончателно върху сждбата на тази провинция.

Въ свръзка сж това, стонъ съобщението, пакъ на грѣкитъ вѣстници, че сръбската и ромжнска армии изправватъ Банатъ.

Ромжнскитъ загуби.

„Танъ“ дава мѣсто на слѣдното съобщение на ромжнското бюро на печата: Вѣстницитъ публикуватъ една телеграма отъ Вашингтонъ, въ която се даватъ загубитъ на разнитъ воюващи народи въ убити въ сраженията или умрѣли отъ рани, споредъ изчисленията на генералъ Мартъ, началникъ щаба на американската армия.

Споредъ тази телеграма, Ромжия се поставя въ една група отъ държави (Белгия, България, Ромжия, Сърбия и Черна Гора), които иматъ еднакви загуби, около 100,000 души. Това своеобразно изчисление степенъта на самопожертвуването е направено сж цѣлъ да се критикува и нма съмнѣние, че цифритъ викатъ за поправка. Относно Ромжия ще направимъ тази поправка.

Ромжия изгуби прѣзъ войната, безъ да се смѣлатъ цивилнитъ, повече отъ 332,000 души (офицери и войници), между които около 50,000 плѣнени. Тѣй, че числото на убититъ въ боеветъ и на умрѣлитъ отъ рани, добити въ сраженията, е повече отъ 290,000 души.

Нова ромжнска витрага.

Насилие надъ обществената съвѣсть.

Ромжнскитъ в. „Избжида“ отъ мартъ т. г., бр. 124, печата една декларация отъ добруджански турци, въ която се опровергаватъ твърденията на турскитъ депутати отъ българското Народно Собрание, че турското население въ Добруджа не искало да остане подъ ромжнско владичество. Декларацията е подписана отъ Мустафа Риза, Аптула Хафрединъ Бакалъ, Азаматъ Хаджи Салаватъ и мюфтията отъ Добричъ, Хаджи Мехмедъ отъ Балчикъ и Османъ Бошнякъ отъ Куртбунаръ.

По поводъ на тая декларация, видни турски първенци отъ Добричъ, Балчикъ, Силистра и Куртбунаръ ни съобщаватъ, че лицата, които сж я подписали, не сж били упълномощени отъ турското население да прави подобни изявления.

Турското население, както и българското, е изложено на тежки прѣсѣдвания и своеволия отъ страна на ромжнската администрация.

Декларацията е подписана сж измама. Добришкиятъ префектъ е повикалъ въ префектурата лицата, които подписи стоятъ подъ нея, и ги накаралъ да подпишатъ единъ листъ хартия, написанъ на ромжнски, като имъ казалъ, че това е изявление до ромжнското правителство, за да отпусне парични помощи за издържка на турскитъ училища и джамии въ Добруджа. Понеже свиканитъ турци не знаели да четатъ ромжнски, подписали на довърне полнесения имъ листъ, увѣрени, че подписватъ изявление за отпускане на помощъ.

Гърция и Ромжия.

Ромжнската кралица твърдѣ дѣтелно се занимава сж висши политически, икономически и търговски въпроси. Въ едно интервю, дадено на парижки кореспондентъ на „Патрисъ“, кралицата подчертала, че било нужднъ Гърция да даде на Ромжия всѣкитъ си излизши продукти. Въ замѣна Ромжия се ангажирала да достави на Гърция петролъ, дървенъ материалъ и соль.

България и Добруджа.

Интереситъ на еленизма.

В. „Еласъ“ отъ 25 мартъ, като съобщава, че постжпкитъ на българското правителство за осуетяване ромжнскитъ избори въ Добруджа били увѣчани сж успѣхъ, пише: „Ако се осществи окупацията на южна Добруджа отъ България, ще станатъ интересни събития, които непосредствено засѣгатъ еленизма.“

Б. Р. Могатъ ли ни каза гърцитъ, въ коя точка на земното кълбо интереситъ на еленизма не се засѣгатъ, тб да отидемъ тамъ да живѣемъ? Какви сж тия интереси, че за тѣхъ нито мърка може да се намърни, нито граници — тб растятъ по-бързо и отъ мисълъта.

Д. Нацевъ—Бурски.

Подъ ромжнско нго.

Разказъ изъ живота на българитъ въ Добруджа.

На другия денъ слѣдъ обѣдъ капитанъ Ионакъ се събуди сж все още замърлена и натежала отъ пиянство глава. Той бѣше завършилъ нощта слѣдъ погрома надъ беззащитното население сж тържество. Виното и женитъ трѣбваше да заслужатъ обидата и страха, които той изпита отъ Марто. Тб бѣха господари, владетели, могъщи и силни, прѣдъ тѣхъ тб всѣко да мълчи и безропотно да поднася и отдава данъта за изкупуване днитъ на безотрадното си съществуване. Тѣй мислѣше Ионакъ, тѣй мислѣха и другаритъ му. Самъ робъ на култа на силата, за него бѣше необяснима погледката на Марто, освѣтъ въ сърцата сж даказанъ за грубата некултурностъ и жестокостъ на българитъ. И той си наричаше хуни сж дълбокото уважение на човѣкъ, който има опита.

Шомъ разтри очитъ си, Ионакъ, върпки обичая си да се излежава, веднага се изправи на крака. Грѣшката, която той допусна, като освободи сжмейството на Марто, трѣбваше да се поправи, интъкъ тоя дивъ народъ можеше да схване това като слабостъ и да вирне глава.

Още сега тия разбойници да се намърятъ и живи или мрѣтви да ми се доведатъ! — заповѣда Ионакъ.

И наново пияната тѣла отъ войници трѣгна изъ селото да търси разбойниците. Разбойниците ги нмаше, но затова пъкъ отъ всѣка къща войницитъ винаги излизаха сж някаква нова плячка. Дообираха това, което бѣше останало необрано прѣзъ нощта. Кучетата, сѣкашъ уморени отъ бѣсния лай прѣзъ нощта, сега виеха като че на пустия.

Отъ хайката една частъ се отдели и отиде къмъ полето да търси избѣгалитъ, но скоро се върнаха само сж стадо овце, което свободно се скиташе изъ кукурузитъ. Тб обясниха, че бързали да се върнатъ, защото отъ югъ

бѣха започнали да се чуватъ топовни гърмежи.

На втория денъ войницитъ наново обиколиха даскалъ Горановата къща и едва ли не заловиха Марто, който бѣше дошълъ прѣзъ нощта да взема хлѣбъ и дрехи. Сж голъма мжка можа той да се измъкне отъ селото и се добере до кукурузитъ. Този рискъ за него бѣше нищо. Той се чувствуваше достатъчно силенъ за да се бори сж всички, ала мислѣта, че отъ неговото връщане зависи участъта на неговитъ близки го застави да крие слѣдитъ си. Рѣцѣтъ и колѣнитъ му бѣха само кръвъ. Радостъ просия на лицето му, като свали тежкия вързопъ отъ гърба си. Той нѣсѣше храна за изнемоштитъ отъ терзание и гладъ стари родители. Отъ чергата падна лопата и търнокопъ безъ дръжка, сж които веднага се залови да копае рохкавата земя подъ старата плачуца върба, която спущаше клони върху група на Кремена.

Кремена лежеше върху двѣ дѣски, обсирана сж полски цвѣта. Закъсѣли пукали се размѣсваха сж синецъ, червена металчина и жълтитъ цвѣтове на лютичето.

Скоро гробътъ бѣше готовъ и Кремена бѣше поставена сж мжка въ него.

Сподавенъ плачъ и глухи ридания изпълниха въздуха. Рѣснитъ на върба сж раздвижиха отъ слобия вѣтрѣцѣ сжкашъ зашемнаха молятва за упокоение душата на невинната жертва.

Така ли бѣха мислили тия добри хора, че ще погребватъ своята Кремена далечъ отъ селото, върдѣл полето безъ обрядъ, безъ таманъ и свѣщи, безъ опѣло?

Богъ вижда, тб се прѣдставя прѣдъ него не така, както би трѣбвало бѣде, но нека накаже нейнитъ убийци. Тб искаше да живѣе и се радва на слънцето.

Нека Богъ накаже убийцитъ на цѣлъ народъ. Въ какво се бѣше провивила Кремена тая я убиха? Въ нищо. И все пакъ нея я убиха... Когато слънцето се изкачваше бавно на хорзонта, тб за прѣвъ пътъ слѣдъ удѣ се свѣсти и проговори:

— Мамо умирамъ... Марто, татко-Борете се... Сбогомъ...

Послѣдъа прощальното цѣлуване. Послѣ тб погледна, лебото, два па...

Положението.

Ромжският режим в Добруджа е наислил нови срѣдства да тормози населението и да накара интелегенцията да емигрира. Слѣд като окупационните съглашенски власти сж били принудени да обърнат вниманието на ржководителитѣ на ромжската власт в Добруджа, че дѣйствиата на административните и органи сж прѣминали крайнитѣ граници, допустими отъ интереса на охраната спокойствието на областта и авторитета на властта, ромжнитѣ турятъ въ ходъ двѣ нови системи: 1) Арестуванитѣ отъ южна Добруджа се прѣхвърлятъ въ сѣверната частъ на областта и, когато се направятъ прѣставления, ромжскитѣ отговорни власти се оправдаватъ: „Въ нашия районъ нѣма арестуванн подобни хора.“ 2) Ромжнитѣ интригуватъ прѣдъ съглашенскитѣ власти противъ по-интелегентнитѣ жители, обвинявайки ги като агитатори на болшевишки идеи и пр. За ония, които познаватъ икономическото положение на Добруджа, не е мжчно да видятъ, че интригата е съшита съ бѣли конци. Едно население, състоятелно, свикнало на свободенъ трудъ, има нужда отъ законность и редъ, а не отъ анархия. Любителитѣ на анархията сж въ Букурещъ. Това знае цѣлото измжчено ромжско население; това бѣше принуденъ да признае и г. Константинъ Миле. Ако съглашенскитѣ войски не сж днесъ въ Ромжния свѣтътъ щѣше да бжде свѣдѣтель на истинското настроение на ромжския селянинъ. Той щѣше да види, че не „Велика Ромжия“, а носенъ животъ е нуженъ на ромжския селянинъ и работникъ, чийто водители се малтретиратъ до смъртъ, а самитѣ тѣ сж оставени на произвола на една полиция, рекрутирана отъ хора безъ всѣко чувство за личенъ и общественъ мораль. Въ Добруджа пѣкъ сж пратени „най-отборанитѣ“ — въ това отношение. И върѣки това, до сега никой добруджанецъ не е указвалъ каквото и да било съпротивление. Въ тоя редъ на мисли не ще си позволимъ да попитаме: могатъ ли да ни се посочатъ случаи, при които лица, отъ който народъ или плѣме и да сж тѣ, да могатъ да си наложатъ тѣрѣбие, слѣдъ като прѣбвти бждатъ вързани за конетъ, а джелатитѣ имъ, качени на колата, да продължаватъ да ги малтретиратъ и да пѣятъ пѣсни? Могатъ ли да ни посочатъ единъ единчакъ примѣръ, слѣдъ режимъ подобенъ на ромжския въ Добруджа, да не се констатира нито единъ случай на лично отъмъщение поне?

Тия въпроси засѣгатъ международната съвѣсть и тя не може да ги откине съ мълчание, безъ рискъ да поеме отговорноститѣ за бждещето. Въ Добруджа болшевизмъ нѣма, има отчаяние, на което е крайно врѣме да се туря точка.

Мирната конференция е засилила своята работа и има изгледи, че до 15 прилѣ нейната работа ще бжде прирѣшена, върѣки че събитията на изтокъ продължаватъ да се усложняватъ.

Споредъ послѣднитѣ съобщения, съглашенскитѣ военни мисии въ Унгария сж напуснали Буда-Пеща и сж се прибрали въ Бѣлградъ. До сега, обаче, освѣнъ непроверени свѣдѣния, че властта въ Унгария се намира въ ржцѣтѣ на крайнитѣ елементи, други свѣдѣния за вътрѣшното положение на страната нѣма. Съобща се сжщо, че чехо-словашки и романски войски щѣли да бждатъ натоварени да изолиратъ Унгария отъ Русия. Ако се сжди отъ искането на съглашенцитѣ да окупиратъ Позень — единствената цѣль на която окупация не може да бжде друга, освѣнъ да се изолира Германия отъ Русия — и съобщението за изолирането на Унгария, трѣбва да се приеме за вѣрно, толкова повече, че положението на рускитѣ болшевики, сравнително взето, най-добрѣ е въ южна Русия.

Положението въ Германия за сега поне не вдѣхва никакви безпокойства. Има наистина симптоми на силно незадоволство, но тѣхнитѣ причини сж прѣходни: глэдътъ и страхътъ, че мирната конференция може да постави Германия въ едно положение на бавна смъртъ. За да прѣиахне глѣда, или поне да облекчи населението на Германия въ това отношение, Съглашенцието прие известни задължения, които ще почне да изпълнява веднага слѣдъ като приеме германската търговска флота. А това приемане е вече започнало, а може би и свършено. Що се касае до страха отъ мирнатъ конференция, той трѣбва да се смѣта за преждврѣмененъ и до известна степенъ неоснователенъ, особено слѣдъ послѣднитѣ извѣстия на съглашенскитѣ държавници, че мирътъ ще бжде за Германия строгъ, но самитѣ германци ще го признаятъ като справедливъ.

До нѣкждѣ е обезпокоителенъ ултимативния характеръ на съглашенското искане да окупира Позень, защото Германия е отговорила, че не може да поеме отговорността и да удовлетвори това искане, но ще стори всичко за да улесни дебаркирането на съглашенскитѣ войски на генералъ Халлеръ въ Шетинъ, Кьонигсбергъ, Мемелъ и Либава. Обезпокоително не е само, че германското правителство не отговаря съ „да“ или „не“, както е прието да се отговаря на ултиматумитѣ; по-характерна въ това отношение е резервата, съ която германцитѣ отхвърлятъ отговорността за послѣдствията. За да се обясни напълно послѣдния пунктъ, всички данни не сж още на лице. Очевидно е, обаче, че германското правителство не е още напълно господаръ на раздраженото общественъ мнѣние.

По разрѣшенето на балканскитѣ спорове оптимистичнитѣ схващания наново започнаха да си пробиватъ пътъ. Увѣрения, че всички въпроси ще бждатъ разрѣшени справедливо и съгласно етническитѣ, историческитѣ и географическитѣ данни не липсватъ. Всичкиятъ въпросъ е, дали Съглашенцието е добрѣ освѣтлено по тѣхъ. Като се сжди отъ отчета на „Таймсъ“ за засѣдането на английската камара на общинитѣ

(„Миръ“ бр. 5669 отъ 31 мартъ), трѣбва да се заключи, че частъ отъ европейското общественъ мнѣние е освѣтлено по нашитѣ работи по-добрѣ, отколкото обикновено се мисли. Отчетътъ, за който става дума, гласи:

Въ английската камара на общинитѣ депутатътъ майоръ Нюманъ (Финчли) е направилъ слѣдната интерпелация:

— *Британското правителство въ течение ли е на онава, която става сега въ южна Добруджа? Всички български учители и попове отъ тая областъ сж изгонени отъ ромжскитѣ власти, всички български книжарници и книги унищожени; каква е тая мѣстна автономия, ако може още да става дума за такава, която ще бжде възприета отъ побѣдителитѣ срѣмъ това население? Кѣмъ коя народностъ и кѣмъ коя религия принадлежатъ изобщо жителитѣ на южна Добруджа? Английското правителство знае ли, че градъ Каварна има 4,000 жители, отъ които 2,500 българи, 1360 турци, 150 гърци и никакви ромжии! Защо южна Добруджа бѣ дадена на Ромжия безъ да се иска съгласието на конференцията на мира и противъ желанието на населението?*

На тая интерпелация г. Сесилъ Харисвиртъ, държавенъ подсекретаръ за външнитѣ работи, отговорилъ, че *понеже областта, за която почтениятъ и любезенъ депутатъ направилъ намекъ, била заета за сега отъ британски войски, той не можелъ да приеме като коректно подобно описание за сегашното положение.* Конференцията за мира била на пътъ да уреди въпроситѣ за югоизточна Европа, и слѣдователно той съмѣлявалъ, че не можелъ за сега да направи никакво друго извѣщение по тоя въпросъ.

Майоръ Нюманъ поделъ: Министерството на външнитѣ работи не би ли желало да изиска специаленъ рапортъ по тоя въпросъ?

Г. Килей (депутатъ отъ Вишечанелъ) казалъ: Почтениятъ ораторъ би ли могълъ да ни каже, какво правятъ британскитѣ войски въ тая частъ на свѣта?

Г. Сесилъ Харисвиртъ: „Не мога да направя никакво извѣщение по тоя послѣденъ въпросъ.“

Френскитѣ печатъ

за работата на мирната конференция

„Льовръ“ пише: Послѣднитѣ дебати въ свѣта на десетѣтъ показватъ, че не е взето никакво рѣшение относно сждбата на Сирия, Армения и гръцкитѣ искания. Сждбата на Цариградъ продължава да бжде прѣдметъ на най-живи разисквания.

Марселъ Хютенъ пише въ „Еко дьо Пари“, че различията между съглашенцитѣ скоро ще бждатъ изгладени, задоволителни рѣшения за всички ще бждатъ взети прѣзъ идната седмица.

„Еко дьо Пари“ твърди, че подписването прѣдварителния миръ ще бжде свършенъ фактъ нѣколко дена прѣди Великденъ. Ратифицирането отъ

френската камара ще стане непосредствено слѣдъ свикването ѝ.

Хусъ, американски делегатъ на конференцията и интименъ приятель на президента Уилсонъ, е заявилъ, че прѣдварителниятъ миръ ще бжде подписанъ въ првитѣ дни на априлъ.

Кралица Мария за войната и мира.

Политиката на ромжската кралица.

Ромжската кралица е била прѣдметъ на особено внимание отъ страна на френскитѣ журналисти. Х. Гилини дава въ „Пти Журналъ“ едно твърдѣ поетично описание на срѣщата си съ кралицата.

„Цвѣта, масирани въ тежки букети; цвѣта навсѣкждѣ: леки, приятни, силни снопчета — чудесна хармония отъ лиляци, кремове и каранфили изпълня цѣлия салонъ, пише г. Гилини.

Всрѣдъ тази парфюмирана атмосфера на хладката цвѣтарница, седнала на удобенъ фотьойлъ, съ тѣло обхванато тѣсно отъ сапфирно-синя рокля, съ венецианско-руси коси, що увѣнчаватъ лицето, лжчеше младостъ, на което двѣ чудесно лжчезарни очи блѣстятъ, кралица Мария ни приема благосклонно, като ни поразява съ своята грация, красота и простота.

Тя е седнала до единъ прозорецъ, отъ който се вижда на върха на колоната на побѣдата великиятъ императоръ, профилътъ на който се очертава всрѣдъ лазурното небе; тя говори, а прѣститѣ ѝ играятъ съ най-хубавитѣ розови карамфили.

Тя говори, бѣше да се изчерпва, съ думи, които възбуждатъ картини, които прѣизвикватъ слъзи или радостъ, съ изразни жестове, горещъ и музикаленъ тонъ, съ приятенъ гласъ, който се спира на звука „р“, защото тая, която произнася думитѣ, е латинка, и не го крие.

Какво казва? ... А, тя се разхожда въ една градина, която се разнообразява до безконечность — говори за войната, за мира, за своитѣ вкусове, за Америка, за Клемансо, за болшевикитѣ, за цвѣтата, — за всичко, за всичко, за всичко ...

Не може да се направи опитъ за възпроизвеждане на разговора, той бѣ изтъкванъ отъ отривисто и бързо разнообразие, отъ непрѣдвидени мисли, отъ смѣхъ, отъ чаровность. Може да се опита човѣкъ да прѣдаде само нѣкои нѣща — и то... лошо.

Ето я, живо цвѣте между цвѣтата, които я красятъ. Безъ да я молимъ, тя започва:

— Не мога да си прѣдставя, че имаме вече миръ!... Миръ!... Вѣрно е, че понѣкога той е по-труденъ отъ войната... Положението у насъ е тѣжко ...

Послѣ съ усмивка:

— ... Но вие ще ми помогнете, нали, да въздигнемъ моето отечество? Очарователно е. Тя ни моли за нашето сътрудничество, веднага, безъ да бикалки. По дяволитѣ дипломацията и нейнитѣ обръкани пжтеки! ...

Тя въздѣхна.
— Ахъ! Ние настрадахме много (Слѣдва на IV стр.)

лъщица и склопи за винаги очи. Склопи очи всрѣдъ полето между своитѣ, които, болгосени отъ злия тиранинъ, не сибѣха да излагатъ мжжитѣ и тагитѣ си по нея съ високъ гласъ, а хленчеха съ духи и сподавени ридания, кжпани въ порой слъзи ...

Душитѣ на нещастнитѣ бѣха сложени, силитѣ имъ смазани. Марто хожѣше около гроба на сестра си като раненъ звѣръ, безъ да мисли и безъ да плаче. Скрѣбъта сковаваше чувствата му, сковаваше ума му, сковаваше цѣлото му същество. Безсмисленъ погледъ хвърляше околосвѣтъ и пакъ ходѣше край гроба или пѣкъ изнемоцѣлъ се трѣшкваше въ грѣвата.

Валерия не прѣчеше на скрѣбъта му, защото тя познаваше обичаята му съ Кремена, знаеше още, че ако не бѣше тя, Марто нѣмаше да се сбие съ полицантѣ и тѣ нѣмаше да стрѣлятъ и нѣмаше да се забие куршумѣтъ въ гърбътъ на Кремена. При мисълта, че е причина за тази голѣма скрѣбъ, тя се студи задъ вѣрбата, прихлупи очи надъ кобитѣ си и зарѣда сжщо тѣжъ без-

утѣшно, както безутѣшно скрѣбѣше нейниятъ милъ Марто.

Само даскалъ Горанъ, чина Домогръбна и Цвѣтана се навъртаха мълчаливо около Смилецъ и се мжчеха да загасятъ огъня, що бѣше обзелъ тѣлото му. Мжчеха се да го спасятъ отъ смъртъта, която простираше костеливата си ржка и искаше да отнеме и неговия животъ.

До късно слѣдъ полунощъ стояха около Смилецъ, който слѣдъ дълга борба съ смъртъта най-послѣ заспа. Температурата спадна и сърцето му заморено почна бавно и равномерно да бие.

Чакъ сега нещастнитѣ бѣгълци усѣтиха нужда да си поговорятъ, слѣдъ като си отдѣхнаха съ облекчение. Цѣль денъ тѣ бѣха нѣми отъ внезапната раздѣла съ Кремена и отъ мисълта, че и Смилецъ ще бжде изгубенъ за тѣхъ.

Прѣвъ заговорни даскалъ Горанъ:
— Марто, Смилецъ е по-добрѣ. ...
Куражъ, сине. ...

Марто погледна баща си, двѣ слъзи се явиха въ очитѣ му, блѣснаха отъ

лънната свѣтлина като свѣтулки и паднаха върху сухата жадна земя.

— Куражъ ли? За какво?

— Сине! — съ твърдѣ гласъ каза даскалъ Горанъ и, като хвана Марто за рамиѣтѣ, разтърси го.

— Какво правишъ? Тия злини и изпитни сж нищо прѣдъ ужаса въ свѣта. Богъ, великиятъ български Богъ иска така. Свѣтлината е по-мила и пожелана слѣдъ тъмнината на адската нощъ. ... Свободата е сияние и наслада само слѣдъ кървани потоци отъ невинни жертви. ... Слънцето, шомъ изгрѣе, ще донесе животъ на тая страдална земя, ще донесе утѣха за измжчениитѣ ни сърца. Не се отпусай, а готви се силенъ и мжжитѣ да посрѣщнешъ изменадитѣ на деня. ... Слушай, това е пукотъ отъ пушки, който се носи като вихъръ въ нощта. ... Този пукотъ, сине, е нашата радостъ, нашата свобода. ... Събери силитѣ си и върви на югъ. Слънцето ще те огрѣе при тѣхъ. ...

— Татко! — радостно извика Марто и цѣлуна ржката му. — Съсѣмъ не ми минаваше прѣзъ ума, че и азъ мога да

бжда полезенъ. ... Азъ ще замина, още сега ще замина. ... Ами какъ ще прѣкарате сами тукъ? — Тая нерадостна и грозна дѣйствителность пробуди старата мжка, която за мигъ бѣше напуснала душата му, за да даде волность на ралостния трепетъ.

— Имамъ достатъчно сили да се боря и защита дѣцата си. ... Върви, сине, до като е още рано. ... Въ зори ще стигнешъ гората, а тамъ е лесно да скринешъ диритѣ си. ...

Марто се проясненъ погледъ мълчаливо се разцѣлува съ всички, отчупи си коматъ хлѣбъ и послѣ доближи гроба на Кремена, цѣлуна прѣстѣта и пошегна съ гласъ, задавенъ въ слъзи:

До видждане, сестро. ... заклевамъ ти се, че ще отгмъста за твоята ранна смъртъ. ... Ще доведе защитницитѣ на поробенитѣ — тиранията ще бжде помѣтена. ... Спи спокойно, почивай сестро, азъ ще се върна скоро и надъ твоя гробъ ще цѣфнатъ цвѣтата на свободата. ... До видждане! И, като се отдалечи бавно край малката рѣчица, потъна въ нощта.

ХРОНИКА

И, тя поглежда печално розовото цъстенце. След това ни изказа своята голяма печал:

— Бихме се отчаяно. Русите ни измъниха.

В моя малък салон в Янг пръв цъля ден дефилираха хора — генерали, чиновници, прости жени. Тъ идваха за всичко. Ние отговаряхме на всички за всичко. И, един ден, всички ни приятели, всичките ни съюзници ни напуснаха. Такава беше запоядбата. То беше сърдечноизпитателно.

Послѣ тя добави печално и нязко:

— Англичанитѣ и французитѣ взеха сбогомъ. Азъ видѣхъ тренуетѣ да заминаватъ единъ слѣдъ други въ сѣщия денъ. Всѣко заминаване бѣ нова мака за насъ.

Замина и послѣдниятъ влакъ. А ние, ние оставахме. Но ние бѣхме бѣдни, малобройни, и сами. Около насъ? Руси, германци, австрийци, българци, и Черно море. Да, това бѣ тежко!

Послѣ тя изправи глава, погледѣтъ ѝ блѣсна, устнитѣ саѣтнаха.

— А послѣ... саѣтлина... вашата побѣда!

— Ваше Величество, вие никога не се боехте за собствената си сѣдба?

Тя подема спокойно:

— Не ме виждате да бѣгамъ, нали? И тя се изсмива изъ цѣло гърдо. Тя дава подробности:

— Азъ продължавахъ да нализамъ само по улицитѣ. Срѣщахъ руси, понѣкога болшевики. Гледахъ ги право въ очитѣ. И тѣ сменяха шапки. Това имъ оставаше.

Тя се засмива.

— Ще посѣтите ли Америка, Ваше Величество?

Една усмивка се появи по лицето ѝ.

— Изглежда, че не е съвсѣмъ сигурно. Има опасения отъ атентати... Тогава!

Ето я, пакъ се смѣе. Невъзможна е по-голяма откровеностъ.

Тя има много прѣживявания прѣзъ войната, и не може да си спомня за нея.

— Когато се приближавахъ до бѣднитѣ войници заразени отъ петнистъ тифъ, между моитѣ очи и тѣхнитѣ се проявждаше нѣщо като магнетизъмъ, който ги видоизмѣняваше. Азъ винаги съмъ забѣлѣзвала това, даже у тежко болнитѣ.

Една мисль:

— Ахъ! войната... Най-голямтѣ жестокости, смѣсени съ най-великитѣ мъци!

Мнѣнието ѝ за г. Хуверъ:

— Трѣбва да го видя. Той ме интересува, защото ни дава да ядемъ... Значи, въ Ромжния не е имало винаги храна!

— Интересно е, подема тя, въ Янгъ се изпитаха всѣкакви лишения, особено къмъ края... Но, когато срѣщна нѣкой отъ моитѣ тамошни французи, ние си спомняме за добритѣ врѣмена, които прѣживявахме тамъ... когато се умираше отъ гладъ... Ахъ! Много съмъ привързана къмъ тоя бѣденъ, малък Янгъ!

Послѣ виезашо отвърща:

— Дали искамъ да отида на мирната конференция?... Сигурно!... И азъ ще защита Ромжния... Може би, не е схванато още добръ, не тя бѣ принудена да прѣговаря...

Протестира и подема:

— Ако се учрѣди лигата на народитѣ, не трѣбва да се забравятъ малкитѣ

— Ваше Величество, Ромжния излиза отъ войната увеличена.

Тя отговаря: — Да... Но, когато всичко се увеличаваше, азъ се чувствавахъ смирена.

Сега за г. Клемансо:

— Казватъ, че той върви право къмъ цѣлѣта... И азъ сѣщо. Азъ обичамъ това. Когато се виднѣ съ него, ние ще си кажемъ всичко, което трѣбва да си кажемъ.

Да се пази Тигърътъ!

Ето вече повече отъ половинъ часъ кралицата ни очаровава. Тя става.

Ние се покланяме. Тя си отива съ стегната талия отъ златни копчета и камен.

И когато тя си отиде, пантината салонътъ изведнѣжъ стана мраченъ.

Министерството на труда поканва

повторно стопанитѣ на всички заведения въ страната, визирани въ чл. 22 на закона за хигиената и безопасността на труда, да си условятъ по-скоро работнически дѣкари. Сѣщо така да въведатъ изискванитѣ отъ закона за осигуровкитѣ партидни, наднични и др. книги и да внасятъ изискванитѣ отъ закона вноски въ „фонда за застраховкитѣ“. Забѣлѣзва се, че подаването на декларации по сѣщитѣ закони става много мудоно и небрѣжно отъ страна на повечето работодатели. На окръжнитѣ инспектори по труда е вѣмнено въ длѣжностъ да слѣдятъ зорко за изпълнението на тѣя и другитѣ разпоредби на законитѣ и на неизпълнителнитѣ ще съставятъ актове, безъ изключение.

За останалитѣ български стоки въ Ромжния. Софийската търговска камара поканва всички български търговци, които, поради служенето имъ въ войската или други причини, не сѣ знаели или не сѣ имали възможностъ да ѝ прѣдставятъ фактури и други документи за своитѣ останали въ Ромжния стоки, да ги прѣдставятъ до 15. априлъ т. г., понеже тѣзи книжа сѣ нуждни по ликвидацията на въпроса за българскитѣ стоки въ Ромжния.

За чуждитѣ валути. Съ рѣшение отъ управителния съвѣтъ на Б. Н. Банка курсоветѣ, по които ще се изземватъ декларирани отъ банкитѣ и банкеритѣ чужди валути, сѣ повишени както слѣдеа: французки франка 220, швейцарски — 232, марки — 140, крони — 80, английски лири — 60, турски лири — 23.50, драхми — 250, италиански лири — 200, долари — 12 и леи — 140.

Данъчни облагания. Министерството на финанситѣ е наредило да почне веднага облагането съ данѣкъ-занятие и данѣкъ-сгради населението. Ще бждатъ раздадени декларации.

Шатъ за чиновницитѣ. Министерскиятъ съвѣтъ, по докладъ на министра на вътрѣшнитѣ работи, г. Мушановъ, е рѣшилъ да се назначи комисия въ съставъ по единъ прѣдставител на всѣко министерство, която да изработи шатъ за чиновницитѣ по всички вѣдомства и да опрѣдѣли заплатитѣ имъ, като ги приравни. — Трудната и сложна задача на тази комисия ще се улесни отъ докладитѣ на парламентарната комисия, назначена отъ демократическата камара въ 1910 г. по шата на чиновницитѣ.

Занаятчийски изпити. Министерството на търговията е наредило търговскитѣ камари въ Царството да взематъ мѣрки да се произведатъ по околни изпити за занаятчийски калфи и майстори, каквито изпити не сѣ произвеждани отъ мобилизацията досега.

Въ помощъ на занаятчинтѣ. Министерскиятъ съвѣтъ е сезиранъ отъ министра на финанситѣ съ въпроса за подпомагане занаятчинтѣ въ Царството. Искѣ се Кооперативната банка да отпусне кредитъ отъ 10 милиона лева, съ които, подъ гаранцията на еснафскитѣ сдружения, да се подпомагатъ занаятчинтѣ.

Щедъръ дарителъ. Г-нъ Никола х. Христовъ — членъ отъ музикалната организация, който като боленъ е гледанъ и подпомаганъ отъ сѣщата организация до оздравяването му, е подарилъ на тая организация 50 хиляди лева, които сѣ внесени въ Народната банка на име на организацията. Освѣтъ това, той е подарилъ на дружествената каса 1000 лева, за което общото събрание го прие за почетенъ членъ. Организацията благодари най-сърдечно на щедрия дарителъ.

Нови бѣжанци. Съобщаватъ ни слѣдното:

Отъ Силистра сѣ побѣгнали, вслѣствие „доброто“ ромжско управление, Иванъ Димитровъ, бившъ секретаръ на Силистр. м. р. комитетъ, Захарий Йордановъ, бившъ околийски началникъ въ Липница, Мирчо Тодоровъ и др. Бѣжанцитѣ сѣ пристигнали въ Русе. Лефтеръ Бояджиевъ, бившъ гимназияленъ учителъ, слѣдъ като билъ нѣ-

колко пѣти арестуванъ като „подстрекателъ“ е избѣгалъ сѣщо тѣя дни.

Атанасъ Брашовановъ, адвокатъ, бившъ окръженъ управителъ въ градъ Тулча, е арестуванъ и откаранъ отъждъ Дунава.

Спомнямъ си оная частъ отъ първата писменна декларация на ромжския генералъ Castrit къмъ силестренци: „Впечатлението, че ромжнитѣ идатъ да прѣслѣдватъ българитѣ трѣбва да изчезне...“ Арсъ.

Книжнина. Получиха се въ редакцията I и II кн. отъ год. III на сп. „Общъ Подемъ“, мѣсечно обществено литературно списание. Годишенъ абонаментъ 25 лева за учашитѣ се 20 лева.

Нови пожертвования въ Русе. Благодарителността на русенци спрѣмо бѣжанцитѣ добруджанци е похвална. До сега дадохме имената на нѣколко видни граждани, които откупуваха в. „Добруджа“ за раздаване на бѣжанцитѣ безплатно. Освѣтъ тѣхъ, отъ бройове 220 и 221 на вѣстника ни Георги Сукнаровъ е откупилъ 150 екзем., Никола х. Аганасовъ — 100 екзем., Христо х. Ив. Калчевъ — 200 екзем.

Редакцията имъ благодари за подкрѣпата, която ѝ указватъ.

Ромжнитѣ въ Трансилвания.

Съпротивлението на унгарцитѣ.

„Опинионъ“ съобщава отъ Атина: Ромжнитѣ, които се опитали да влѣзатъ въ Трансилвания, срѣщнали много затруднения въ унгарска територия.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. А.)

Югославия. Мѣрки противъ Угария

Римъ, 30 мартъ. (Италианска Телеграфна Агенция). На „Трибуна“ пишатъ отъ Парижъ, че Италия и нейнитѣ съюзници ще признаятъ новата югославянска държавна, когато ще бждатъ опрѣдѣлени нейнитѣ граници.

Относно положението въ Угария, сѣщия вѣстникъ пише, че генералъ Манженъ билъ натоваренъ да организира значителни съглашенски сили, както и ромжски и грѣцки такива, които да прѣдприематъ едно енергично и рѣшително дѣйствието. Изглежда, че за сега това дѣйствието ще има за цѣлъ да се наложи на Угария спазването на условията за примиренето, които ще служатъ като основа за бждещия миръ въ Ориента.

Римъ, 30 мартъ. Издаденъ е единъ кралски указъ, който прѣдвижда най-голямъ улеснения за едно значително увеличение на търговската италианска флота.

Ново стачно движение въ Германия.

Римъ, 30 мартъ. Вслѣствие на новото стачно движение германското правителство отправи дълъгъ позивъ до миннитѣ работници. Въ позива се казва: „Въ Рурската областъ, независимо отъ сѣществуващитѣ закони прѣдставителни тѣла на работничесството, нѣкаква конференция на прѣдставители на революционеритѣ — минни работници“, взело рѣшение да обяви на 1 априлъ обща стачка. Условията, които се поставятъ, ако бждатъ приети, биха положили германската република на политическа анархия и стопанска катастрофа. Ако тази стачка би успѣла, стачка, която нѣма да помогне на работничитѣ, а ще разруши цѣлия стопански животъ, то ще се въведе 8-часовия работенъ денъ, който означава унищожаване на каменовжгленото производство, безумно високи надници, замирание на всички индустрии, които очакватъ вжглища отъ Рурската областъ, осуетяване на осигуренията на послѣ подвозъ на хранителни припаси. Правителство, което би приело тѣзи условия, би изкопало гроба на републиката, на народа и на свободата. Германското правителство държи на постигнатитѣ прѣзъ февруари съглашения. То ще прокара закона за социализацията въ връзка съ социализирането

на търговията съ вжглища. То ще прокара и 7 1/2 часовъ работенъ денъ. Не би било разумно да се унищожаватъ съглашения постигнати едва прѣди нѣколко седмици. Ето защо германското правителство, изпълнявайка своя най-свещенъ дългъ да спаси държавата и народа, взе слѣдното рѣшение заедно съ пруското правителство: „Обявява се обсадно положение въ Рурската областъ. Правителственитѣ войски ще навлѣзатъ въ тази областъ за да пазятъ заводитѣ отъ тероризмъ“. Съгласно брюкселскитѣ искания на съюзничитѣ, германскиятъ министъръ на прѣхранителитѣ да допусне вноса нито на килограмъ хранителни припаси въ стачкуващата областъ. На стачкуващитѣ работници не ще се плаща нищо. Напротивъ, на тѣзи, които работятъ, ще се плаща въ зависимостъ отъ изработеното количество. Германското правителство трѣбва да поддържа живота на народа. Всичко за този, който работи! Нищо за оногава, който сега стачкува! Иначе за германския народъ нѣма спасение“.

Работата на Мирната Конференция.

Парижъ, 1 априлъ. (Раднотелеграма). Съвѣтътъ на 4-тѣхъ продължи проучаването на френско-германската граница. Следъ засѣданието, което се състоя слѣдъ обѣдъ, министритѣ на външнитѣ работи на великитѣ сили имаха съвѣщание съ шефоветѣ на правителствата. Тѣ разгледаха събитията въ Угария и мѣрцитѣ, които трѣбва да се взематъ. Французкитѣ вѣстници заявяватъ, че маркаръ и да се пази въ тайна ходѣтъ на работитѣ на конференцията, впечатлението изглежда напълно задоволително. Въ кржговетѣ на конференцията има мнѣние да не се прѣдставятъ условията на мира на германскитѣ делегати въ Версайль, а въ нѣкой другъ градъ, поотдалеченъ отъ Парижъ, тѣй както стана при досегашнитѣ договори. Въ Версайль ще стане само подписването

Прѣустройството на американската армия.

Парижъ, 1 априлъ. (Раднотелеграма). Съобщаватъ отъ Вашингтонъ: Началникъ-щаба на американската армия генералъ Марчъ е съобщилъ новата програма за прѣустройството на армията, която за напрѣдъ ще брои 500 хиляди души съ 5 корпуса и 21 дивизия. Отъ тѣзи дивизии 20 ще бждатъ пѣхота и една кавалерия. Генералъ Марчъ е далъ статистически свѣдѣния и за демобилизацията. До сега сѣ демобилизирани 1,460,641 войници и офицери.

Дѣ ще се водятъ прѣговоритѣ съ Германия.

Парижъ, 1 априлъ. Съобщаватъ отъ Спа: Германската финансова делегация ще трѣгне отъ Спа за Понъ-Сентъ-Мексансъ (Оаза). Тя ще бжде настанена въ замѣка „Билетъ“. Срѣщата на французкитѣ и германски делегати ще стане въ Компьенъ.

Въ защита на българскитѣ претенции.

Въ отговоръ на извѣстния мемоаръ на Венизелосъ прѣдъ конференцията, за да оправдае грѣцкитѣ искания, бившиятъ министъръ-прѣдседателъ г. Ев. Гешовъ и бившиятъ полномощенъ министъръ г. Цоковъ сѣ отправили до конференцията единъ кѣсъ мемоаръ, въ който въ сбити аргументи оборватъ както етнографическитѣ, тѣй и политическитѣ доводи на грѣцкия министъръ-прѣдседателъ и установяватъ безусловнитѣ права на България.

Търговска - Чиновническа банка

основана капиталъ 3.000.000 лв.

се помѣщава на жгъла на площада „Александъръ“ I и ул. „Знеполска“ № 1 С О Ф И Я.

ИЗВЪРШВА В СЪ К А К В И БАНКОВИ, ФИНАНСОВИ И ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ

Тереза Ракенъ, романъ отъ знаменития френски писателъ Емилъ Зола. Една извънредно покрѣпителна картина на прѣстѣпни любовъ. Издание на „МОДЕРНА БИБЛИОТЕКА“. Продава се въ всички книжарници и будки въ Царството. Цѣна 5

Искайте в-къ „Добруджа“ отъ вѣстникопродаватѣтъ.